Protokół

15. posiedzenia, 4. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 8. maja 1893.

Początek posiedzenia o godzinie 11 minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JO. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze: Jan Trzecieski, Dr. Franciszek Paszkowski, ks. Mikołaj Siczyński, Józef Wiktor.

Obecnych posłów: 115.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwierając posiedzenie oznajmia, iż protokół 14. posiedzenia uznaje za przyjęty, nie zgłoszono bowiem przeciw niemu żadnych zarzutów.

Marszałek podaje do wiadomości Izby, że pp.: Stanisławowi hr. Tarnowskiemu i J. E. Janowi hr. Tarnowskiemu udzielił trzechdniowych urlopów, tudzież, że JE. p. książę Sapieha wniósł prośbę o urlop do końca bieżącej sesyi sejmowej.

Izba udziela wspomnianego urlopu JE. ks. Sapieże.

Sekretarz p. Trzecieski czyta spis petycyi, wniesionych po dzień 8. maja b. r., które przydzielono następującym komisyom:

Komisyi budżetowej L. s. 825.

Po odczytaniu petycyi L. s. 828 przemawia p. Franciszek Jędrzejowicz, popierając tę petycyę i wnosi przydzielenie jej do komisyi budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem.

Z kolei przydzielono komisyi budżetowej następujące petycye: L. s. 839, 842, 843, 844, 845, 848, 850, 861, 862, 869, 871.

Komisyi drogowej: L. s. 826.

Po odczytaniu petycyi L. s. 830 przemawia, popierając tę petycyę, p. Kramarczyk, poczem Izba przydziela ją komisyi drogowej.

Komisyi drogowej przydzielono dalej petycye: L. s. 831, 835, 836.

Komisyi prawniczej: L. s. 827, 870.

Komisyi gospodarstwa krajowego: L. s. 832, 833, 834.

Komisyi petycyjnej: L. s. 829.

Po odczytaniu petycyi L. s. 838 przemawia p. Żardecki, popierając tę petycyę, po czem Izba przydziela ją komisyi petycyjnej.

Komisyi petycyjnej przydzielono dalej petycye: L. s. 846, 863.

Komisyi szkolnej: L. s. 837, 840, 841, 864, 868.

Komisyi administracyjnej: L. s. 847.

Komisyi przemysłowej: L. s. 849.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie ustalenia terminu zwoływania Sejmów krajowych

Sprawozdawca p. Chamiec prostuje błąd drukarski w sprawozdaniu powyższem, gdzie w wierszu 14-ym z góry zamiast słów: „na sześć

do siedmiu tygodni" winno być: „przynajmniej na siedem tygodni", po czem wnosi imieniem Wydziału krajowego przekazanie tego sprawozdania komisyi administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

Sprawozdawca, p. Chamiec wnosi imieniem Wydziału krajowego przekazanie powyższego sprawozdania komisyi budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła z kuryi większej własności b. obwodu Brzeżańskiego.

Sprawozdawca, p. Chamiec odczytuje powyższe sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Mieczysława Onyszkiewicza na posła sejmowego z ciała wyborczego większych posiadłości byłego obwodu Brzeżańskiego uznać za ważny.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Marszałek wzywa p. Onyszkiewicza do złożenia przyrzeczenia poselskiego.

Sekretarz p. Wiktor odczytuje rotę przyrzeczenia.

P. Onyszkiewicz składa w ręce Marszałka przyrzeczenie poselskie.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi szkolnej o sprawozdaniu Rady szkolnej krajowej o stanie szkół średnich galicyjskich w roku szkolnym 1891/92.

Sprawozdawca, p. Wojciech Dzieduszycki, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie szkół średnich galicyjskich w roku szkolnym 1891—1892 przyjmuje się do wiadomości.

Rezolucya I.

Wzywa się Wysoki Rząd, aby powiększył płacę nauczycieli szkół średnich i otworzył dla nich możność awansu dającego zasługującym coraz lepsze utrzymanie i stanowisko.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Antoniewicz.

Przemawia p. X. Kowalski.

Podczas tego przemówienia oddaje Marszałek przewodnictwo Zastępcy swemu, JE. X. Metropolicie Sembratowiczowi.

Przemawia p. Wł. Kozłowski.

Przemawia p. Bobrzyński.

Przemawia powtórnie p. Wł. Kozłowski.

Przemawia Sprawozdawca.

Podczas tego przemówienia obejmuje Marszałek przewodnictwo.

Izba w głosowaniu oddzielnem uchwala powyżej podany wniosek komisyi i proponowaną rezolucyę.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi administracyjnej, o czynnościach V. Departamentu Wydziału krajowego.

Sprawozdawca, p. Trzecieski, uwolniony od czytania sprawozdania, zwraca uwagę, że w ustępie czwartym na pierwszej stronnicy sprawozdania, opuszczono następujący ustęp: „Miło wspomnieć, że część zasługi przypada w udziale nieodżałowanemu ś. p. Władysławowi Koziebrodzkiemu, który w krytycznej chwili czas jakiś zastępował szefa Departamentu", poczem czyta następujący wniosek komisyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przymuje do wiadomości sprawozdanie z czynności V. departamentu Wydziału krajowego za czas od 1. października 1891 po koniec grudnia 1892.

Izba uchwala powyższy wniosek komisyi bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego względem petycyi gmin i obszarów dworskich: Przecław, Podole, Wylów i ośmiu innych, w sprawie wyłączenia ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Radomyślu, a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Mielcu.

Sprawozdawca, p. Klemensiewicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 Nr. 59 Dz. u. p. udziela c. k. Rządowi swoją opinię: Że pożyteczne będzie dla dogodności mieszkańców, aby gminy i obszary dworskie: Księżnice, Podleszany, i Wola mielecka, wyłączone zostały z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Radomyślu, a przydzielone do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Mielcu.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego, co do petycyi gminy Jabłonowa i innych gmin okolicznych w sprawie ustanowienia nowego c. k. Sądu powiatowego w obrębie c. k. Starostwa kołomyjskiego z siedzibą w Jabłonowie.

Sprawozdawca p. Klemensiewicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisyi:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868, Nr. 59 Dz. p. p., udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznem będzie dla mieszkańców powiatu kołomyjskiego, ustanowienie tamże 4-go Sądu powiatowego z siedzibą w Jabłonowie, gdzie przydzielićby należało gminy i obszary dworskie: Akreszóry, Bania berezowska, Berezów wyżny, Berezów niżny, Kowalówka, Jabłonów, Łucza, Łuczki, Stopczatów, Myszyn i Tekucza, leżącego w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Peczyniżynie, zaś z okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Kossowie gminy: Utoropy i Kosmacz.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej, o wniosku Wydziału krajowego o petycyi gmin i obszarów dworskich Kozłów i innych okolicznych, w sprawie przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Kozowej do Kozłowa, lub utworzenie w tej ostatniej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego.

Sprawozdawca p. Żywicki, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem nad petycyą gminy i obszaru dworskiego w Kozłowie, oraz innych okolicznych, przechodzi na teraz do porządku dziennego.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy Nowoszyn o przeniesienie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bursztynie i c. k. Starostwa w Rohatynie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żurawnie i c. k. Starostwa w Żydaczowie.

Sprawozdawca p. Lenartowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy państwowej z dnia 11. czerwca 1868, Nr. 59 D. u. p., udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznem będzie dla mieszkańców gminy Nowoszyn, aby miejscowość ta wyłączoną została z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bursztynie i c. k. Starostwa w Rohatynie, a przydzieloną do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żurawnie i c. k. Starostwa w Żydaczowie.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy, obszaru dworskiego i innych osób zbiorowych i prywatnych w Zakopanem o utworzenie dla okolicy tej nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Zakopanem.

Sprawozdawca, p. Lenartowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czytą następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ksiestwem Krakowskiem nad petycyą gminy obszaru dworskiego i innych osób zbiorowych i prywatnych w Zakopanem o utworzenie tam nowego c. k. Sądu powiatowego przechodzi do porządku dziennego.

*

II. Petycyę gminy Zakopane, co do ewentualnej prośby ustanowienia stałych dni urzędowania przez delegowanego Sędziego w Zakopanem, odstępuje się c. k. Rządowi, jako do załatwienia tej sprawy powołanemu, do możliwego uwzględnienia.

Izba w oddzielnem głosowaniu nad każdym punktem wniosku, uchwala bez rozprawy oba punkta wniosku komisyi.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie petycyi gminy i obszaru dworskiego w Pstrągowy względem przeniesienia jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Ropczycach do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie i c. k. Starostwa w Rzeszowie.

Sprawozdawca, p. Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 (Nr. 59. Dz. u. p.) udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznem będzie dla gminy Pstrągowej, aby wraz z obszarem dworskim przeniesioną została z okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Ropczycach do c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie i c. k. Starostwa w Rzeszowie.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej z petycyi Zwierzchności gminnej i obszaru dworskiego w Gładyszowie i innych okolicznych gmin o utworzenie nowego Sądu powiatowego w Gładyszowie.

Sprawozdawca p. Lenartowicz czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Zwierzchności gminnej i obszaru dworskiego w Gładyszowie i innych okolicznych gmin o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego w Gładyszowie, udziela się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania w najbliższej sesyi sejmowej.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej z petycyi gminy miasteczka Jagielnicy o utworzenie tamże nowego Sądu powiatowego.

Sprawozdawca p. Lenartowicz czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyą gminy miasteczka Jagielnicy i innych gmin okolicznych w powiecie Czortkowskim o utworzenie nowego Sądu powiatowego w Jagielnicy, udziela się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesyi sejmowej.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem.

Marszałek oznajmia, iż z powodu spóźnionej pory zamknie posiedzenie, a sprawy będące jeszcze na porządku dziennym, wstawi w porządek dzienny najbliższego posiedzenia, poczem wzywa sekretarzy do odczytania zgłoszonych wniosków.

Sekretarz p. Wiktor czyta następujący wniosek:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na koszta sprowadzenia zwłok Teofila Lenartowicza do kraju i złożenia ich w grobie zasłużonych na Skałce, przeznacza Sejm kwotę dwóch tysięcy zł. do rąk komitetu pogrzebowego w Krakowie i wstawia tę kwotę jako kredyt dodatkowy w budżet 1893 roku.

Lwów, dnia 8. maja 1893 r.

Wnioskodawca:
Stanisław Szczepanowski w. r.

Weigel, Romanowicz, Albin Rayski, Rutowski, Rogoyski, Dr. Adam Asnyk, Dr. Ludwik Midowicz, Żardecki, Lenartowicz, T. Merunowicz, Palch, Michalski, Popowski, Skałkowski, Gross, Klemensiewicz, Dr. Olpiński, Sala, Dworski, Goldmann, Hoszard, Czartoryski, ks. Sawa, Pilat, Fruchtmann, Kowalski.

Marszałek oznajmia, iż z wnioskiem tym postąpi regulaminowo.

Sekretarz poseł Wiktor czyta następujący wniosek:

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przyspieszył zaprowadzenie przymusu ubezpieczenia budynków od szkód ogniowych w duchu uchwał Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z dnia 19. stycznia 1888 i 26. listopada 1889.

Lwów, dnia 8. maja 1893 r.

Teofil Merunowicz w. r.

Rutowski, Gnoiński, Schnell, Romanowicz, Potoczek, Lenartowicz, Goldmann, Kowalski, Męciński, Paszkowski, Marchwicki, Fruchtmann, Weigel, Dr. Ludwik Midowicz, Dworski, Rogoyski, Dr. Adam Asnyk, Gross, Palch, Słonecki, Skałkowski, Klemensiewicz, Dembowski, St. Brykczyński, Paliwoda, Dr. Olpiński.

Marszałek oznajmia, że z wnioskiem tym postąpi regulaminowo.

Sekretarz p. Trzecieski czyta następujący wniosek:

Wniosek.

Celem poparcia usiłowań społeczeństwa zmierzającego do podniesienia i pomnożenia średnich i mniejszych gospodarstw wiejskich, a to: *a)* przez utrzymanie w całości samoistnych, to jest bydło pociągowe utrzymać zdolnych, gospodarstw (niepodzielnych), *b)* przez ponowne urządzenie zaokrąglonych gospodarstw i osad na gruntach starej rozbitej i rozdrobionej własności mniejszej (komasacya), oraz przez równoczesne przesiedlanie ztąd zbytecznej ludności na grunta mniej zaludnione (kolonizacya), *c)* przez tworzenie nowych takich gospodarstw i osad na gruntach większej własności (parcelacya).

I. Wysoki Sejm przystąpi do wypracowania ustaw rentowych na następujących podstawach: Ustanawia się krajowy zakład pod nazwą: Włościański Bank rentowy.

A) Sposób, w jaki zakład służyć ma temu celowi, nie jest bezpośredni ani pośredni, to znaczy, że instytucya sama nie będzie się zajmowała ani parcelacyą, ani komasacyą, ani tym podobnymi czynnościami, ale włościański Bank rentowy powołany będzie udzielać tanich, ratami spłacalnych, pożyczek (kredyt rentowy) na powyższe gospodarstwa (włości rentowe), i w celach powyższych, a więc: *a)* na spłatę spółspadkobierców, *b)* na spłatę ceny kupna, *c)* wyjątkowo na spłatę ciężarów gruntowych. Bank wypłaca pożyczkę 4% obligacyami rentowemi, pożyczka jest ze strony Banku niewypowiedzialną, z wyjątkiem niepłacenia renty.

B) Spłaty pożyczki rentowej uskutecznia się opłatą roczną renty w kwocie wynoszącej 6% od sumy pożyczonej. W ten sposób opłaca się procent i umarza kapitał pożyczony w 28 i pół latach. Pożyczka może być zresztą każdego czasu w całości spłacona, a także oprócz renty wolno umieszczać w Banku kiedykolwiek i jakiekolwiek kwoty. Te o ile przewyższają bieżącą obowiązkową spłatę renty, zapisane będą na oszczędność i po 3% oprocentowane. Wszelkie spłaty i wkładki uskutecznia się przez urząd podatkowy.

C) Włość rentowa może otrzymać pożyczkę do połowy, a nawet do ¾ wartości szacunkowej gospodarstwa, z warunkiem opłacania przepisanej renty. Do połowy wartości można udzielić pożyczki gospodarstwom mającym 50—100 jednostek (morgów), mniejsze gospospodarstwa mogą dostać pożyczkę do ¾ swej wartości. Włościom rentowym przysłużać mają ułatwienia i uproszczenia przy zaciąganiu pożyczki rentowej, przy intabulacyi i ekstabulacyi renty, przy przywłaszczeniu, przy dziedziczeniu i t. d.

Gospodarstwo założyć się mające jako włość rentowa na parceli z większego gruntu wydzielonej, nie przejmuje ciężarów gruntu, z którego powstaje. Udzielenie pożyczki rentowej na spłatę ceny kupna jest niedozwolone, jeśli przy sprzedaży jest widoczny wyzysk nabywcy. Dlatego w podaniu o pożyczkę rentową uwidocznione mają być w sposób wiarygodny wszystkie warunki, pod jakiemi nastąpiło kupno.

Włość rentowa może być sprzedaną, lub w inny sposób odstąpioną, a wszystkie prawa i obowiązki przechodzą na nowego właściciela. O tem należy tylko donieść władzy nadzorczej.

Podział włości rentowej lub częściowe uszczuplenie tejże (odsprzedaż) może nastąpić za zezwoleniem władzy nadzorczej. Przyczem ma się uchwalić, czy zobowiązania mają być rozdzielone, czy pozostają w całości przy jednej części.

II. Dla ułatwienia na drodze kredytu tworzenia się spółek parcelacyjnych, Wysoki Sejm zarządzi zmianę §. 55 statutu Banku krajowego w ten sposób, że w ustępie tegoż paragrafu po słowach i „spółek melioracyjnych“ dodaje słowa „i parcelacyjnych“ i poleci Wydziałowi krajowemu w porozumieniu z Radą nadzorczą tegoż Banku ułożyć instrukcyę dla tego rodzaju działalności Banku.

Lwów, dnia 8. maja 1893.

Stanisław Potoczek w. r.

F. Kramarczyk, Mizia, Stręk, Rożankowski, Korol, Teliszewski, Klemensiewicz, Okuniewski, Huryk, Romańczuk, Romanowicz, T. Merunowicz, M. Siczyński, Hamorak, Herasimowicz, Dr. Olpiński, Sirko, Antoniewicz, Dr. Sawczak, Dr. Ludwik Midowicz.

Marszałek oznajmia, że z wnioskiem tym postąpi regulaminowo.

Sekretarz p. X. Siczyński czyta następującą interpelacyę.

Interpelacya

do JWgo c. k. komisarza rządowego.

Od dłuższego już czasu prowadzoną jest systematycznie na całem średniem i wschodniem paśmie gór rabunkowa gospodarka lasowa. Eksploatacya lasów w tych stronach odbywa się w sposób nie tylko nieracyonalny, ale wręcz rozbójniczy.

Las za lasem pada pod toporem wszelkiego rodzaju niesumiennych eksploatatorów i spekulantów. W niezliczonych tartakach parowych i wodnych zaprzepaszcza się nasza odwieczna ochrona od wiatrów, przeciągów i nagłych opadów atmosferycznych. W naszych oczach pustoszeją wierzchy gór naszych.

Mimo i wbrew wszelkim postanowieniom i przepisom ustaw o racyonalnem gospodarstwie lasowem wycinają las spekulanci wszelkiego rodzaju, nie zważając ani na jego położenie, ani na jego jakość, ani na jego wiek. Ogromne przestrzenie gór, niegdyś lasami pokryte, przemieniają się w oka mgnieniu w głuche i zimne pustynie. Nowe, rozległe zręby lasowe przedstawiają się obecnie jakby jedna wielka ruina, przywalona wszelkiego rodzaju gałęziami i gnijącemi klocami, przygłuszona swobodnie się rozrastającemi krzakami jałowcu. Pomimo tego niepomyślnego stanu, w jakim się lasy gór naszych znajdują, nikt się o to nie troszczy, że istnieją przepisy i postanowienia prawne, zakazujące pozbawiania gruntów lasowych ich charakteru lasowego i nakazujące kultywowanie lasów, jak gdyby te przepisy dla naszych gór nie istniały. A już najgorzej pod tym względem dzieje się w powiecie Turczańskim. W powiecie tym prowadzonem jest od dłuższego czasu systematyczne i bezwzględne niszczenie ostatnich resztek lasowych, które jeszcze po gospodarce obcokrajowców pozostały.

Gdy dobra Łomniańskie, w których skład wchodzi do 30 wsi, przeszły na własność ś. p. hr. Chamborda, wtedy to w przeciągu niespełna 14 lat najpierw tartakami, a potem fabryką celulozy splądrowano i zniszczono najpiękniejsze lasy w tej okolicy. W roku zeszłym sprzedali spadkobiercy hr. Chamborda cały ten rozległy majątek z lasami, po większej części już do szczętu wyniszonemi, hrabiemu Wiszniewskiemu.

Hrabia Wiszniewski doprowadza do końca dzieło zniszczenia, rozpoczęte przez obcokrajowców. Rozsprzedaje on cały ten majątek nie tylko pojedynczemi wsiami, ale i parcelami lasowemi pomiędzy spekulantów lasowych, prawie wyłącznie żydów. Sprzedaż ta uskutecznianą bywa nieraz w ten sposób, że jednemu spekulantowi sprzedaje się las (drzewo), gdy tymczasem drugi spekulant kupuje od hrabiego ziemię z pod tego zrąbać się mającego lasu. Spekulanci ci rzucają się na pozostałe po dawnych właścicielach resztki lasowe i w pień wycinają wszystko, co tylko popadnie pod siekierę.

Jadąc przez Rozłucz, można widzieć tę sławetną gospodarkę lasową. O kulturze lasowej przy takim stanie rzeczy nikomu się i nie śni.

Fakt ten rzuca bardzo smutne światło na nasze stosunki gospodarskie, a smutno powiedzieć, że ta rozbójnicza gospodarka odbywa się pod okiem i pod bokiem władz rządowych, powołanych do kontroli nad gospodarstwem lasowem. Świadczy on także o niesłychanej w innych krajach indolencyi naszych organów administracyjnych i o ich obojętności co do tej dla naszego kraju nader ważnej sprawy.

Wobec tego smutnego stanu rzeczy zapytuję c. k. Rząd:

1. Czy wiadomo c. k. Rządowi, że w naszych górach karpackich, zwłaszcza zaś w powiecie Turczańskim, odbywa się niszczenie lasów na wielkie rozmiary bez wszelkiej przeszkody?

2. Czy wiadomo c. k. Rządowi, że w tychże stronach, a mianowicie w powiecie Turczańskim przepisy ustawy lasowej o ochronie lasów, o racyonalnej gospodarce lasowej tudzież o kulturze lasowej prawie wcale nie są wykonywane.

3. Czy, a w danym wypadku jakie kroki, zamierza c. k. Rząd poczynić, ażeby temu systematycznemu i bezwzględnemu niszczeniu lasów w całych górach Karpackich, zwłaszcza zaś w górach powiatu Turczańskiego z dawien dawna praktykowanemu, a w ostatnich czasach prawie bez żadnej przeszkody ze strony władz rządowych tolerowanemu, zapobiedz i raz na zawsze w sposób stanowczy tamę położyć.

Lwów, dnia 8. maja 1893.

Konstantanty Teliszewski w. r.

Korol, Rożankowski, Huryk, Sirko, Barabasz, Dr. Sawczak, Harasymowicz, T. Merunowicz, Asnyk, Rutowski, Romańczuk, M. Siczyński, Hamorak, Kułaczkowski, Okuniewski, Antoniewicz, Sembratowicz, Weigel, Dr. Ludwik Midowicz, Palch, Dr. Olpiński, Michalski, Potoczek, Stręk, Mizia.

Marszałek oznajmia, iż interpelacyę tę poda do wiadomości c. k. Komisarza rządowego.

Sekretarz p. Wiktor czyta porządek dzienny następnego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na d. 9. maja b. r. godzinę 11 minut 30 przed południem.

Koniec posiedzenia o godzinie 2 minut 45 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko *w. r.*

Sekretarze:

X. Siczyński *w. r.*
J. Wiktor *w. r.*